

## XOCS IMPERIALISTES A EUROPA

### La burgesia britànica, atropellada pel seu propi Brexit

La tarda del 24 de desembre de 2020 els governs britànic i europeu van anunciar la firma de l'Acord de Comerç i Cooperació entre la Unió Europea i la Gran Bretanya, que pocs dies abans que finalitzés el període de transició post-Brexit, devia assentar les bases de la futura relació.

Amb això culminaria la campanya d'intoxicació ideològica del proletariat britànic i europeu coordinada tant pels que defenen el Brexit com pels que s'oposen a ell, amb arguments igual de fal·laços i tramposos. Ni aquesta opció ni l'altra tenen cap element progressiu, són només dos resultats possibles del REPARTIMENT DEL BOTÍ ENTRE LLADRES. L'única solució dels problemes del proletariat britànic, europeu i mundial és l'organització independent de classe contra la mateixa burgesia, tant per la lluita pels interessos immediats com per l'objectiu històric de la revolució social anticapitalista. Diem que culminaria perquè tot i haver signat l'acord, la campanya ideològica no finalitzarà aquí donat que la burgesia seguirà necessitant desviar l'atenció de la classe obrera dels seus problemes reals.

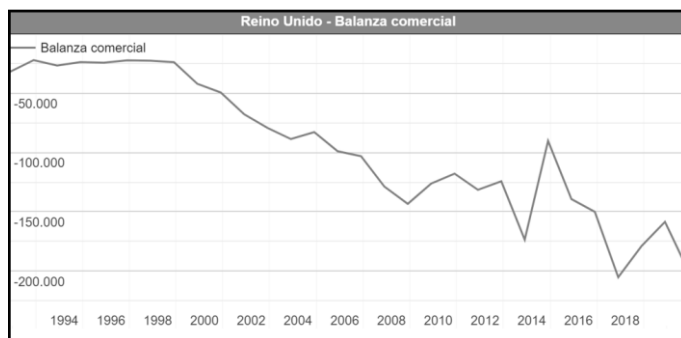
La signatura de l'acord va venir precedida de l'escenificació per part del govern britànic del desplegament de llanxes metralladores al canal de la Manxa, seguida de l'oportú "descobriments" d'un "nou cep" de la Covid-19 a la Gran Bretanya, que va ser l'excusa perfecta perquè l'imperialisme europeu realitzés un escanyament exprés de l'economia imperialista britànica. Aquest bloqueig, justificat per un cep que, per la resta, s'ha anat trobant abans i després al llarg i ample d'Europa, va provocar immediates cues de transportistes en la frontera i escassetat de productes en els supermercats. Va ser l'última estocada perquè la fracció de la burgesia anglesa que impulsava el Brexit es veïés obligada a rendir-se amb un acord a la baixa. Aquest escanyament ha posat de manifest que la somiada independència de Gran Bretanya (com de qualsevol altre país capitalista en la fase imperialista del capitalisme) és una mera il·lusió: *"Aquesta ruta, per la que transiten més de 2,5 milions de camions tràiler a l'any, no només és el major corredor marítim de mercaderies del món. És el punt d'accés més important per l'abastiment del Regne Unit, un país-illa que té total dependència de l'abastiment per mar."*

*El 97% del volum del comerç exterior britànic es manega a través del transport marítim. Es tracta d'uns 500 milions de tones anuals. Dover és el principal port d'embarcament de tràilers i contenidors, a molta distància del segon, el port de Holyhead, que connecta amb Irlanda. Dover no té comparació. Per aquí circulen uns 10.000 camions diaris, enfront dels 1.200 de Holyhead (...) Segons la British Retail Consortium, la UE és la font d'aliments més important per supermercats de Regne Unit, en suposar el 40% dels aliments consumits en el país."* (Expansión, 23-12-2020).

L'acord es pot resumir en el sotmetiment britànic a les necessitats i regulacions de la UE perquè les empreses britàniques puguin mantenir un accés "privilegiat" (sense aranzels), que permeti a la mateixa vegada al govern de Johnson vendre'l als seus afins com una culminació efectiva de la sortida, siguin quines siguin les conseqüències que les comporti fins i tot a ells mateixos.

L'acord garanteix que no hi hagi aranzels en un comerç bilateral entre el Regne Unit i la UE de més de 731.000 milions

d'euros (Expansión, 26-12-2020). ¿Qui és el principal beneficiat? El dèficit de la balança comercial del Regne Unit no ha parat de créixer en les últimes dècades. És a dir, el Regne Unit importa molt més del que exporta.



Fuente: datosmacro.expansion.com

A la taula següent s'observa que Regne Unit té un dèficit a la seva balança comercial amb tots els països de la UE, excepte Irlanda:

Balanza comercial Reino Unido - Mundo	
Países	Balanza comercial
Alemania	-34.101,5M.€
China	-31.067,1M.€
Países Bajos	-20.838,2M.€
Noruega	-13.727,8M.€
Bélgica	-13.698,4M.€
Italia	-11.245,3M.€
Rusia	-9.774,3M.€
Irlanda	9.173,7M.€
Suïza	-8.562,9M.€
Canadá	-8.402,1M.€
Emiratos Árabes Unidos	6.933,4M.€
Espanya	-6.578,9M.€
Polonia	-6.551,7M.€
Francia	-5.865,8M.€
Hong Kong	5.724,9M.€
Sudáfrica	-5.468,3M.€
Vietnam	-4.811,8M.€
Australia	-4.794,3M.€
Turquia	-4.578,6M.€
Dinamarca	-4.454,5M.€
República Checa	-4.395,4M.€
Singapur	3.747,5M.€
India	-3.525,2M.€
Japón	-3.445,4M.€
Estados Unidos	3.172,3M.€
Taiwan	-2.593,1M.€
Bangladés	-2.495,6M.€
Austria	-2.261,3M.€
Azerbaiyán	2.073,5M.€
Uzbekistán	-2.066,0M.€

Fuente: datosmacro.expansion.com

L'acord de comerç sense aranzels beneficia principalment els països exportadors, és a dir, a la UE: les mercaderies europees continuaran inundant el mercat britànic sense cap trava.

L'acord, d'altra banda, imposa restriccions a les decisions del govern britànic que no se sotmetin a les regulacions europees, per evitar la competència "deslleial" respecte als sectors inclosos en l'acord. No permet per tant que el govern britànic estableixi acords en altres termes amb altres mercats (que era la il·lusió dels brexíters), malgrat "concedeixi" als britànics que el marc regulador no l'estableixi formalment el TJUE i les institucions europees, com fins ara, sinó unes institucions arbitrals paral·leles de nova creació. És a dir, canviar el nom de les coses per no haver de dir que la Gran Bretanya es sotmet a les decisions del TJUE i les institucions europees sense participar d'aquestes, com per altra banda fan també en la pràctica països com Suïssa o Noruega.

La renúncia britànica pel que fa a Irlanda del Nord és encara més gran, ja que explícitament es queda dins del mercat europeu, del programa Erasmus (a diferència de la resta del Regne Unit), i es reconeix la ciutadania europea als nascuts allà si la sol·liciten. És a dir, Irlanda del Nord segueix formant part formalment del Regne Unit, però a nivell pràctic forma part del mercat europeu i de totes les regulacions que pugui imposar la UE.

El procés ha incrementat les contradiccions entre la burgesia escocesa i l'anglesa, i la primera no perd ocasió per demostrar-ho tancant la frontera amb Anglaterra, al·legant l'excusa habitual de la situació pandèmica, i tornant a promoure un segon referèndum d'independència escocès. (La Vanguardia, 21-12-2020). Així, la burgesia escocesa pot funcionar de "quinta columna" europea en la Gran Bretanya com Gran Bretanya funcionava de "quinta columna" estatounidenca en la Unió Europea.

Gibraltar va ser explícitament exclosa de l'acord. Sota l'amenaça de col·lapsar en cas contrari, ha hagut de firmar un tractat immediatament posterior promogut per Espanya perquè ha passat a formar part de l'espai Schengen (lliure circulació i sense restriccions de persones, béns, serveis i capital). ¡Quin resultat per un Brexit!

Per arrodonir-ho, l'acord en qüestió no inclou el sector financer, amb el que *"A partir d'avui, acabades les festes, els bancs i les empreses financeres britàniques han perdut el "passaport" que les permetia operar en qualsevol dels vint-i-set països de la UE com si pertanyessin a un d'ells. A canvi, hauran d'obtenir "equivalències", que Brussel·les concedirà de manera unilateral (i pot retirar amb un preavis de només un mes) en aquells segments del negoci que consideri que les regulacions britàniques, sense ser iguals, tenen els mateixos efectes i no provoquen distorsió ni competència deslleial."* (La Vanguardia, 04-01-2021). Amb això, la UE té un mecanisme de pressió addicional per forçar el compliment de l'acord (i inclús per forçar el compliment dels estàndards que consideri en l'àmbit financer, malgrat no es reculli en l'acord) donat que *"El Regne Unit subministra a la Unió Europea serveis financers per valor de 40.000 milions d'euros a l'any, i el sector constitueix gairebé un 7% del PIB britànic."* (La Vanguardia, 04-01-2021) i *"dóna treball a un milió de persones i aporta més de 80.000 milions d'euros a la recaptació fiscal."* (El País, 26-12-2020). Al que cal sumar que *"El Brexit, sense acords de calatge en aquest tema, amenaça la negociació de 569 bilions d'euros en productes derivats, dels que el 75% passaven fins ara per la City. (...) El volum total del mercat de derivats en la UE va assolir l'any passat 681 bilions d'euros, quan el PIB espanyol el 2020 s'estima en uns 1,1 bilions. (...) Fins ara, tres quartes parts d'aquests instruments es negociaven en mercats amb seu a Londres: 19 dels 32 mercats autoritzats fins a finals del 2020 per l'ESMA estaven allà. Una part d'ells s'ha registrat a països de la Unió per tractar de pal·liar els problemes (...). Fonts financeres assenyalen que, després*

*d'una negociació agònica, la UE vol reduir a la mínima expressió la dependència dels seus 27 països dels serveis de la City. Pretén que la indústria segueixi traslladant-se a Madrid, Fràncfort, Amsterdam i Berlín, entre altres ciutats."* (Cinco Días, 30-12-2020). És a dir, que si amb la situació actual, a més de disposar d'aquesta arma per pressionar pel compliment de la resta de l'acord, la UE pot treure-li a Londres una part del pastís del negoci financer, no deixarà d'intentar aprofitar l'ocasió. Un cop a la joia de la corona britànica.

Les aerolínies i el transport terrestre, sectors que sí que vénen recollits a l'acord, només podran operar trajectes des de i fins al seu territori i no trajectes intra-comunitaris que no siguin escales. Això ha comportat ja, i continuarà comportant, canvis en els accionariats de les companyies aèries per intentar aturar el cop fent-se europees tot el possible per mantenir la seva quota de mercat (per altra banda molt minvat per la crisi).

Respecte a la pesca, amb una rellevància a nivell de PIB bastant menor, és cert que la part britànica ha aconseguit una rebaixa del 25% de les captures europees, però això està lluny de les seves pretensions inicials i no té res a veure amb una sobirania marítima completa, com els defensors del Brexit predicaven, ja que els pescadors europeus seguiran podent treballar àmpliament en aigües territorials britàniques.

Amb aquest acord el Regne Unit perdrà també els beneficis de la llibertat de moviments en el sector serveis, inclòs el reconeixement de títols professionals, com metges, enginyers o arquitectes. És a dir, un altre cop a la seva petita burgesia i aristocràcia obrera.

Per últim, l'acord també recull el manteniment dels compromisos a nivell d'emissions contaminants i d'energies renovables. Un altre negoci eminentment europeu, i no britànic, que l'acord garanteix que no sigui afectat.

El desenvolupament dels recents esdeveniments, que ha culminat en l'Acord comercial UE – Regne Unit, paral·lel a la sortida efectiva del Regne Unit de la UE, no ha fet una altra cosa que confirmar quan hem exposat en altres ocasions, per exemple, que **de forma molt dialèctica el pla anglo-nord-americà d'esmicolar la UE a través d'un Brexit que desencadenarà altres "exits" no només no ha funcionat sinó que ha empès a una unió cada vegada més gran de la UE** en tots els plans: financer, fiscal, sanitari i, cada vegada més, també militar. Això ha estat també explícit en la mateixa negociació d'aquest acord comercial del Brexit, en el que tots els països membres han mantingut una sola veu malgrat l'intent britànic d'explotar els seus interessos contrastants sobre certes matèries objecte de l'acord.

Tant pel que fa al desenllaç del Brexit, com a la consolidació de la integració europea en tots els plans, ha contribuït també el recent canvi de titelles a la presidència dels EEUU. Aquest canvi comporta, a nivell pràctic, una reducció dels suports materials a grups com els que estan darrere dels governs de Polònia o Hongria, i altres grups com els que estan darrere de La Lega a l'estat italià o Vox a l'espanyol, que s'intenten oposar a una integració més gran. És a dir, el canvi de la fracció burgesa dominant als EEUU ha debilitat tots els moviments patrocinadors pel corrent representat pel titella Trump i dirigida pel caigut en desgràcia Steve Bannon.

EEUU segueix necessitant trencar o debilitar fortament la UE per aconseguir que se sotmeti a un front anti xinès. Manifestacions d'intencions a banda, seran els interessos econòmics els que manen. Exemple: EEUU necessita inundar la UE amb el seu gas liquat mentrestant la UE està construint els gasoductes Nord Stream 2 i el Turkstream. El parlament d'EEUU acaba d'aprovar (contra el vet presidencial de Trump) la

imposició de sancions a les empreses que col·laboren en la construcció del gasoducte en la mateixa llei d'aprovacions dels pressupostos de defensa, això és un atac directe als interessos de la UE. Mentre que, per una altra banda, la UE ha imposat sancions a Boeing i va firmar el 30 de desembre de 2020 un acord per millorar les seves inversions a la Xina: *"L'estoc d'inversions dels europeus (exclòs el Regne Unit) a la Xina ascendint a prop de 150.000 milions d'euros, i el dels xinesos a la UE, a 113.000 milions d'euros. (...) La Xina eliminarà la condició que imposava fins ara a les empreses europees de formar una societat conjunta amb una xinesa per entrar al seu mercat a certs sectors (...) cau l'obligació que tenien els inversors europeus de transferir les seves tecnologies (...)"* (La Vanguardia, 30-12-2020).

La corrent que ha guanyat les eleccions als EEUU planteja de paraula la necessitat d'un front amb la UE contra la Xina. Però això no és una qüestió de la seva voluntat sinó del que li permetin fer els interessos i necessitats econòmiques del capitalisme estatunidenc i del capitalisme europeu.

### Concentració bancària i consolidació de la integració financera

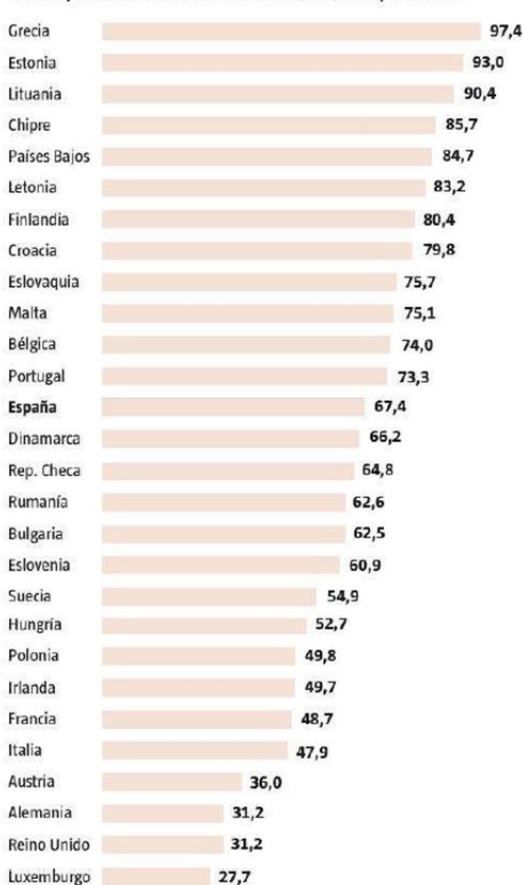
L'acceleració del procés d'integració europea es dona a més en un context d'accelerada concentració bancària (característica de l'etapa imperialista del capitalisme). En el gràfic de la següent columna, que mostra el percentatge del mercat nacional copat per les cinc primeres entitats a cada país, reflecteix el nivell de concentració ja aconseguit en 2020 en els països de la UE.

Aquest nivell de concentració no farà més que augmentar en els pròxims mesos, davant les fusions ja previstes i les altres que s'estan preparant: *"Lagarde aposta per continuar les fusions bancàries a la zona euro (...) tant nacionals com transnacionals per reforçar el sector enfront dels seus competidors exteriors."* (Cinco días, 07-10-2020).

A l'estat espanyol, el govern ha entregat ja a CaixaBank el cap de Bankia (fet que suposa un reequilibri de forces a nivell espanyol que reduirà encara més el soufflé nacionalista a Catalunya) i s'hi ha aprovat ja la fusió d'Unicaja i Liberbank.

Malgrat que tenen un nivell de concentració més petit que l'espanyol, la situació no és diferent d'altres estats com el francès o l'italià. *"A França podria estar forjant-se una de les grans operacions: la unió de BNP Paribas, que tracta de conquerir el banc suís UBS i el francès Société Générale. (...) A Itàlia, el banc més gran per capitalització, Intesa San Paolo, va anunciar el setembre la seva integració amb Unione dei Banchi Italiani."* (La Vanguardia, 23-11-2020). La concentració més petita en el cas italià amaga en tot cas el fet que, al mateix temps que un elevat nombre de petites entitats que s'enduen una part important del mercat, Intesa San Paolo és de llarg la primera entitat, amb una capitalització de 37.170 milions d'euros, molt per sobre de la segona, Unicredit, amb 17.209 (El Sole 24 Ore, 27-12-2020). Tot això va aplanant el terreny a les fusions inter-europees auspiciades pel BCE, consolidant-se també progresivament la unió financera a través de mecanismes de regulació conjunts: *"L'Eurogrup va aprovar el dilluns la reforma que dona més poders al Mecanisme Europeu d'Estabilitat (Mede) i va avançar dos anys, a 2022, la posada en marxa d'una xarxa de seguretat per abordar resolucions bancàries."* (El País, 02-12-2020).

Porcentaje de activos sobre el total de los bancos de cada país en la UE



(Fuente: BCE, La Vanguardia, 23-11-2020)

Obviament, un dels motius immediats addicionals que impulsen els bancs a la fusió, en l'actual context de crisi de sobreproducció relativa de capitals, és l'intent de reduir despeses mitjançant l'eliminació d'oficines i plantilla. Per exemple, a l'estat espanyol: *"Des de 2008 ha tancat el 49,34% de les sucursals (...) Dels 12 bancs espanyols que supervisa el Banc Central Europeu (BCE) pel seu volum rellevant, vuit estan en processos de fusió o reducció de plantilles: CaixaBank absorbeix a Bankia; la unió d'Unicaja i Liberbank; així com els ERO plantejats pel Santander, Sabadell i Ibercaja. I Kutxabank també ha aplicat un pla de prejubilació. En total, podrien sortir 15.000 treballadors en 2021. Amb aquesta xifra, el sector financer haurà perdut 120.000 llocs de feina des de 2008, un 43% de tota la seva massa laboral"*. (El País, 09-11-2020).

### La Unió Imperialista Europea avança en la seva integració

A més dels passos cap a la integració financera, l'excusa de la Covid-19 ha permès a la UE donar un altre gran pas cap a la consolidació de la integració a nivell fiscal, emetent per primer cop eurobons conjunts que no s'emeten per part dels bancs nacionals sinó directament des de la Comissió Europea en, a hores d'ara, dos programes successius: *"Entre el SURE i el Next Generation UE, la Comissió Europea planeja col·locar 900.000 milions en deute abans que finalitzi 2026."* (Expansión, 22-10-2020). Aquests bons tenen rendibilitat zero o negativa (Expansión, 21-10-2020), fet que no evitarà que els gegantins capitals ociosos existents acudeixin a ells, tal com hem exposat en l'article d'aquesta revista *"La deflació s'instal·la mentre que creix la inflor especulativa"*.

Aquesta emissió de deute forma part d'un pla més ampli: *"El 21 de juliol de 2020, els dirigents de la UE van arribar a un acord sobre un paquet exhaustiu d'1,8243 bilions d'euros que reuneix el marc financer plurianual (MFP) d'1,0743 bilions d'euros i*

mesures extraordinàries de recuperació per import de 750.000 milions d'euros en l'instrument Next Generation EU.

El MFP, amb el reforç de l'instrument Next Generation EU, servirà com a instrument principal per l'aplicació del paquet de recuperació amb la finalitat de fer front a les conseqüències socioeconòmiques de la pandèmia de COVID-19. Contribuirà també a transformar la UE a través de les seves principals polítiques, en particular el Pacte Verd Europeu, la revolució digital i la resiliència.

Els dirigents van acordar també que el 30% del total de les despeses del MFP i de Next Generation EU es destinaran a projectes relacionats amb el clima.

Junt amb els 540.000 milions d'euros de fons ja existents per les xarxes de seguretat d'emergència (pels treballadors, per les empreses i pels Estats membres), la capacitat global de la UE per donar suport a la recuperació puja a 2,3643 bilions d'euros." (Consell de la Unió Europea, <https://www.consilium.europa.eu/es/policies/eu-recovery-plan/>).

La negociació sobre aquest fons ha permès al bloc anglo-america fer l'últim intent de pressió contrari a la integració europea i en vistes a les condicions del futur acord de Brexit, intentant utilitzar els governs d'Eslovènia, Hongria i Polònia per bloquejar el necessari acord dels 27 membres al respecte. Un intent de pressió que ha resultat infructuós per la necessitat pràctica de la major part de les burgesies nacionals d'aquests països d'aprovar i accedir als fons en qüestió, necessitat que d'altra banda ni EEUU ni la Gran Bretanya estan en condicions de satisfer. El motiu formal pel qual els governs dels països mencionats van acceptar finalment l'acord en relació als fons, va ser la previsió que els procediments de sanció contra els governs per suposadament no procedir d'acord amb les normes europees respecte al denominat estat de dret, devien ser ratificats abans pel TJUE. És a dir, una mera formalitat de cara a la galeria. Tot això amanit òbviament pels oportuns escàndols publicats a la premsa burgesa per fer pressió, com el succeït amb un europarlamentari del partit de l'hongarès Orbán (Fidesz), per més detalls homòfob, que va ser sorprès per la policia a una orgia amb uns altres 20 homes i acusat de no acatar les normes de confinament.

L'actuació conjunta de la Unió Europea s'ha concretat també en la compra de les famoses vacunes, en la que els diferents estats membres han actuat de forma completament conjunta a través dels negociadors europeus, evitant fer-se la competència pel benefici més gran de la indústria farmacèutica, avançant també en la consolidació de la integració en l'àmbit del negoci sanitari.

## Lluites per la influència en l'àrea europea oriental o perirussa occidental

A més, la submissió d'aquests països a la política europea conjunta es dona també en el marc d'un intent d'augment progressiu de la influència de la UE en tota l'àrea encara no integrada d'Europa de l'est, fins ara vedat de caça principalment rus: "La candidata proeuropea guanya les presidencials a Moldàvia." (El País, 17-11-2020).

Els xocs que es produeixen a l'àrea (Ucraïna, Bielorússia, Bulgària) no només s'expliquen pels conflictes d'interessos entre Rússia i Europa, amb la intervenció d'EEUU, sinó que hi ha un quart actor: Xina.

Tant Ucraïna com Bielorússia i Moldàvia han augmentat la seva dependència econòmica amb la Xina en l'última dècada. Bulgària, on es desenvolupen protestes simultànies a les de Bielorússia des de l'estiu de 2020, va realitzar una cimera

bilateral amb la Xina el 2018, en contra de les pressions de la resta de la UE.

Fins a 2014, la Xina planejava basar-se en Ucraïna com passarel·la a Europa, amb multimilionàries inversions previstes incloent 10.000 milions de dòlars pel port de Crimea. Aquesta perspectiva es va truncar amb el moviment del Maidan, promogut per EEUU, que va comportar l'annexió de Crimea per part de Rússia així com dels territoris de Donetsk i Lugansk.

La Xina es va girar cap a Bielorússia. El 2015, durant la visita de Xi Jinping a Bielorússia es van acordar contractes per valor de 15.700 milions de dòlars. L'abril de 2019 el Banc de Desenvolupament de la Xina va proporcionar 100 milions d'euros (110,9 milions de dòlars) a Belarusbank, mentre que el Banc d'Exportació i Importació de la Xina va acordar subministrar 65,7 milions d'euros al ferrocarril bielorús. El novembre de 2019, el Banc de Desenvolupament de la Xina va assegurar un crèdit de 500 milions de dòlars a Bielorússia, motivant unes declaracions altives del Ministre de Finances bielorús menyspreant el crèdit de 600 milions de dòlars que oferiria Rússia: "No considerem el crèdit del govern de la Federació Russa com font de finançament i, de fet, no l'estem negociant." (beltandroad.news, 13-11-2019).

Rússia segueix essent el país amb més interdependència econòmica amb Bielorússia: el 2019, la importació de béns a Bielorússia va ser de gairebé 39.500 milions de dòlars, dels quals Rússia va representar 22.000 milions de dòlars, el que va convertir a Bielorússia en un dels més grans socis comercials de Rússia. Pel que fa al comerç de serveis, el 2019 les importacions de Rússia van ser de quasi 1.730 milions de dòlars d'un total de 5.830 milions de dòlars. El 2019, Bielorússia va representar el 5% del volum de negoci comercial de Rússia. Pel que fa a la Inversió Directa Estrangera a gener de 2020 a Bielorússia va ser de 14.400 milions de dòlars amb 4.500 milions de dòlars de Rússia.

El març de 2020, el deute de Bielorússia amb Rússia era de gairebé 8.000 milions de dòlars, mentre que el seu deute amb la Xina era de 3.300 milions de dòlars. La major part dels diners que Bielorússia ha rebut de Rússia van ser en l'esfera energètica.

Partint d'un nivell baix, el trànsit ferroviari entre la Xina i Europa a través de Bielorússia es va multiplicar per 130 entre 2011 i 2018. Va moure 330.000 TEU (unitats equivalents a vint peus) el 2018, el que va proporcionar al capitalisme bielorús ingressos per serveis ferroviaris, emmagatzematge i duanes.



Tanmateix, el projecte bielorús-xinès més ambiciós és el Parc Industrial de la Gran Pedra: una zona de 112 kilòmetres quadrats a 25 km de Minsk amb capacitat per 200.000 treballadors. No només és el projecte més gran d'inversió estrangera a Bielorússia, és el major projecte econòmic de la Xina a l'exterior.

Bielorússia busca atraure inversors estrangers al parc oferint exempcions fiscals i accés als 183 milions de clients a la Unió Econòmica Eurasiàtica liderada per Rússia. La Xina, per la seva part, espera convertir el parc en un centre logístic clau pel comerç amb la UE. Fins ara, el Parc Industrial de la Gran Pedra ha atret 1.000 milions de dòlars en inversions i 56 empreses estrangeres, Huawei i ZTE incloses. El parc ja compta amb una torre de 5G i

les previsions són desplegar completament el 5G a Bielorússia sencera en els pròxims 5 anys.

Aquests fets materials expliquen per què Rússia no va reaccionar immediatament en ajut de Lukashenko, per què la Xina va ser el primer país que va validar els resultats electorals i per què la UE té interès en tractar d'ubicar un govern afí sobre la base del qual tractar de controlar la influència xinesa a Bielorússia.

El suport explícit de la UE a l'oposició a Bielorússia, la imposició de sancions o les desercions de personal diplomàtic no han aconseguit per ara desbloquejar la situació a favor seu, però sí que ha comportat el dialèctic resultat de llençar el govern de Lukashenko als braços de Rússia, que li ha concedit per ara un prestam de 1.500 milions de dòlars (La Vanguardia, 15-09-2020) i suport policial (La Vanguardia, 28-08-2020).

Aquest xoc s'ha donat paral·lelament a les notícies sobre l'enverinament de l'opositor rus Navalni, que malgrat haver estat, segons fonts alemanes, enverinat amb el mortal Novichok a Sibèria, es troba des de fa temps viu i remenant la cua a Berlín, donant una justificació addicional a la UE per les sancions imposades a Rússia. Un fet que té el seu complement en què Alternative für Deutschland (AfD) no s'hagi sumat a la condemna de l'enverinament ni a la defensa de les sancions a Rússia i que recentment representants seus hagin estat rebuts a Moscou com a *"mesura simètrica per les trobades de la cúpula del Govern alemany amb l'opositor Navalni (...)"* (El País, 09-12-2020).

En el transfons de tot aquest xoc es troba la tendència a una relació estratègica entre la UE (Alemanya) i Rússia. Mentre que els altres episodis representen les punyalades per l'esquena entre potencials aliats que tot i això no poden deixar d'estar en guerra permanent, velada o oberta, donat que estem en el capitalisme. Especialment rellevant és en aquest sentit el projecte del gasoducte North Stream 2. *"Ara, partits de l'oposició com Aliança 90/Els Verds i el centrista FDP, però també alguns dirigents dels partits de la coalició de Govern (conservadors i socialdemòcrates), pressionen a Merkel per que doni carpetada al gasoducte com a resposta pel cas Navalni."* (La Vanguardia, 05-09-2020).

Tant des del costat rus com europeu (alemany) existeixen interessos materials favorables i contraris a aquest major estrenyiment de les relacions, de les quals els xocs mencionats no són més que un reflex. Una vegada més, com comunistes hem d'intentar estudiar el fons material de les diferents posicions i cridar a no seguir els cants de sirena de cap dels bàndols imperialistes, ni quan s'enfronten ni quan s'alien. Hem de recordar sempre la valoració que els bolxevics feien el 1915 de la "Consigna dels Estats Units d'Europa" (en la qual s'afegiria també a Rússia): *"Des del punt de vista de les condicions econòmiques de l'imperialisme, és a dir, de l'exportació de capitals i del repartiment del món per les potències colonials "avançades" i "civilitzades", els Estats Units d'Europa, sota el capitalisme són impossibles o són reaccionaris."* (La consigna dels Estats Units d'Europa, Lenin, 1915). És a dir, la unificació europea realitzada sota el capitalisme és reaccionària des d'un punt de vista proletari, tant com ho és la seva existència com estats separats. Aquesta unificació només pot fer-se contra el proletariat (i les colònies, és a dir, en la situació actual postcolonial, a favor de l'imperialisme europeu a nivell internacional). L'eventual extensió d'aquesta unificació cap a Rússia només es farà també en aquests termes – reaccionaris – o bé no es donarà per no poder-se superar les contradiccions existents.

## Tensió imperialista en el mediterrani i en el Caucas

Les ambicions imperialistes de la UE xoquen, a part de Rússia, amb una altra potència imperialista a les seves fronteres: l'imperialisme turc.

Amb els seus més de 80 milions d'habitants, una de les primeres metròpolis d'Europa (Istanbul) i el segon exèrcit de l'OTAN, Turquia s'ha erigit en els últims anys com un imperialisme que intenta jugar un rol propi i diferent, com s'ha pogut comprovar amb el seu suport als Germans Musulmans a les primaveres àrabs, el seu suport obert (en termes comercials i militars) a Qatar davant el bloqueig saudo-emiratià, el seu paper a Líbia i Síria i la seva recent implicació (o millor dit lideratge) en la reobertura (i ràpida resolució) del conflicte a Nagorno-Karabaj o Artsaj. A l'Àfrica, Turquia té acords de lliure comerç amb deu països: Egipte, Marroc, Tuníssia, Costa de Marfil, Ghana, Somàlia, Ruanda, Moçambique i Maurici, Sudan (en procés de ratificació) i en negociacions amb sis més: República Democràtica del Congo, Seychelles, Camerun, Txad, Líbia, i Yibuti, així com l'exèrcit desplegat en diferents punts i una participació creixent en les inversions en les infraestructures.

Turquia ja no fa cua per integrar-se a la UE, després que la UE descartés indefinidament la seva candidatura el 2017. Tampoc estem davant una Turquia sotmesa als EEUU, sancions les quals resisteix. El capitalisme turc s'ha vist empès a la reconstrucció d'un bloc imperialista turc propi.

Durant el 2014 i el 2015 Turquia va participar en l'enviament massiu de refugiats a la UE des de la mateixa Turquia i des de Líbia, que es va frenar només quan *"El 18 de març de 2016, la UE va segellar un pacte amb Ankara pel que acordava la devolució dels migrants al seu territori a canvi d'un paquet d'ajuts de 6.000 milions d'euros."* (El País, 01-03-2020). En aquell moment Turquia estava alineada amb els EEUU, com també ho estava en el conflicte sirí. Tanmateix, el desenvolupament del conflicte a Síria va anar desplaçant els seus interessos en contra d'EEUU (pel suport dels kurds per part d'EEUU) i alineant-los amb Rússia.

En aquest context, el 24 de novembre de 2015 un caça turc va abatre un caça rus. La reacció de Rússia no es va fer esperar i va consistir en un bloqueig econòmic de Turquia. Els fonaments materials d'aquest bloqueig van ser la interdependència econòmica amb Rússia: *"L'any passat van visitar Turquia 4,5 milions de turistes russos. (...) Turquia compra a Rússia el 60% del gas que consumeix (és el segon mercat rus després d'Alemanya) i té un contracte de 20.000 milions de dòlars amb Rússia per construir centrals nuclears."* (La Vanguardia, 25-11-2015), *"Rússia és el segon major soci comercial de Turquia (...) hi ha prop de 90.000 turcs treballant a Rússia, una quantitat que si se sumen les seves famílies supera els 200.000. (...) Turquia va exportar en el que va d'any productes alimentaris i agrícoles a Rússia per valor de més de 1.060 milions de dòlars. A més, segons l'agència turca Anadolu, les exportacions de cuir, tèxtils i roba a Rússia van suposar 1.520 milions de dòlars el passat any."* (BBC.com, 28-11-2015).

El 27 de juny de 2016, *"Erdogan es va disculpar davant Putin per l'abatiment letal d'un caça rus. La Fiscalia turca ha reobert el cas contra l'acusat de l'assassinat del pilot."* (RTVE.es, 27-06-2016). La burgesia turca prenia acta del fet que l'economia mana i que, com es veurà més endavant, l'abatiment de l'avió no havia estat una decisió d'Estat sinó una provocació d'un sector vinculat als EEUU que volia impedir l'aproximació a Rússia.

Dos dies després, el 29 de juny de 2016: *"Un atemptat suïcida causa 41 morts a l'aeroport d'Istanbul."* (El País, 29-06-2016) i el mateix dia: *"Rússia aixeca les sancions imposades a Turquia"*

fa mesos. (...) El president rus, Vladímir Putin, va mantenir el dimarts una conversa telefònica amb el seu col·lega turc Recep Tayyip Erdogan, al qui li va donar les condolències per l'atemptat terrorista i li va estendre la mà en gest de solidaritat avenint-se a aixecar tot seguit la prohibició d'organitzar vols turístics a Turquia." (El País, 29-06-2016).

En vista de que no havia funcionat la provocació de l'abatiment del caça i que Turquia no va rectificar la seva posició després de l'atemptat, els EEUU van desencadenar un intent de cop d'Estat contra Erdogan per part dels seguidors de Fethullah Gülen (resident a EEUU). El cop va ser aturat implacablement per la fracció dominant de la burgesia turca, qui tot seguit va procedir a una purga a fons de tots els gülenistes a l'Exèrcit i a les institucions de l'Estat: "Als 6.000 militars arrestats per colpisme en els últims dies, entre ells un terç de tots els generals de les Forces Armades, s'han sumat els dos pilots del caça que el passat novembre van abatre un avió de combat rus que, assegura el Govern, va entrar en l'espai aeri turc des de Síria." (La Vanguardia, 19-07-2016). Els dos pilots que van abatre el caça rus formaven part d'aquest sector, demostrant-se amb això que la burgesia turca havia estat empesa a l'enfrontament amb Rússia.

Un intent més de desestabilitzar la relació entre Rússia i Turquia va ser l'assassinat de l'ambaixador rus a Turquia el desembre de 2016. Això no va impedir que: "Rússia i Turquia bombardeguessin juntes l'Estat Islàmic a Síria. (...) El 12 de gener de 2017 representants de les Forces Aeroespacials de Rússia i de les Forces Aèries de Turquia van signar un memoràndum sobre la prevenció d'incidents i per garantir la seguretat dels vols de les seves aviacions durant les operacions a Síria. Aquest document crea els fonaments per portar a terme accions conjuntes a Síria, amb l'objectiu d'eliminar grups terroristes internacionals", explica Rudskói a Moscou. "Avui les Forces Aeroespacials de Rússia i les Forces Aèries de Turquia estan realitzant la seva primera operació aèria conjunta (...)." (La Vanguardia, 19-01-2017).

Els xocs de Turquia amb la UE s'han produït posteriorment també per la intervenció turca a Líbia, pel pagament de les despeses de la gestió dels refugiats de Síria i per la disputa per les bosses de gas prop de Xipre. El xoc amb la UE en aquest cas és liderat amb especial tenacitat per l'imperialisme francès, que ha desplegat el seu exèrcit, com ho ha fet Turquia, en les aigües del mediterrani oriental per defensar la sobirania (greco) xipriota, i no turca, del gas allà present, i que ha arribat fins i tot a xocar militarment amb Turquia a Líbia, a través de les milícies dels generals que tots dos donen suport allà.

Aquest alineament s'ha vist reflectit en el lideratge turc de la campanya de boicot als productes francesos per les suposades declaracions antimusulmanes del govern francès a conseqüència de la decapitació d'un professor a França, en el suport explícit del govern francès al govern egipci de Al Sisi (La Vanguardia, 08-12-2020), de marcat caràcter oposat als Germans Musulmans, i a la recent proposta de reconeixement per part de l'estat francès de la República d'Artsaj (La Vanguardia, 11-12-2020), que el convertia en l'únic país del món en fer-ho, inclús per davant d'Armènia, que mai ha arribat a fer-ho.

Respecte a aquesta última qüestió, la recent invasió àzeri del territori conquistat per Armènia, amb suport rus, en la guerra de 1991-1994, no ha comportat l'oposició de Rússia, que més aviat ha facilitat arribar a un acord d'alt el foc després d'una ràpida invasió àzeri amb el suport explícit turc, contra la que Armènia s'ha vist completament aïllada i impotent per reaccionar. En efecte: "L'acord duu el segell de Rússia i de ningú més. Però implica ni més ni menys que l'aplicació dels anomenats

"principis bàsics" debatuts durant 26 anys d'infructuosa negociació o d'absència d'ella, i que van quedar fixats en la conferència de Madrid del 2007. Són d'implementació per fases, com volia Rússia, i deixen per més endavant l'estatut jurídic en el qual ha de quedar el territori de Nagorno-Karabaj." (La Vanguardia, 11-11-2020). És a dir, Rússia ha estat d'acord de no enquistar un xoc que podria posar en una situació difícil el subministrament de petroli àzeri a través del Caucas i cap a Turquia, cedint davant aquesta última darrere dels altres interessos que ara, almenys de mode conjuntural, comparteixen, com per exemple la compra turca de bateries antiaèries russes S-400, que va provocar en el seu moment la ira, més verbal que pràctica, estatunidenca.

Turquia i Rússia tot i els seus interessos concurrents i els xocs que han tingut i tindran, comparteixen també una sèrie d'interessos materials, com hem exposat anteriorment.

En efecte, tots els esdeveniments mencionats han estat paulatinament configurant un poder imperialista turc propi que ha passat d'estar completament alineada amb l'OTAN en la seva posició anti russa a cooperar en molts àmbits amb Rússia.

Haurem de continuar seguint el desenvolupament dels esdeveniments descrits, que no són més que la pressa de posicions dels BANDOLERS IMPERIALISTES per controlar el MERCAT MUNDIAL, que ens apropa a grans passes a l'única solució capitalista a la crisi a nivell mundial: el TERCER CONFLICTE INTERIMPERIALISTA que permet relançar un nou cicle d'acumulació, si la REVOLUCIÓ SOCIAL ANTICAPITALISTA no es posa abans, com esperem, en el seu camí o surt d'ell.



**"Alternativa al sistema mercantil capitalista"**

Vídeo documental:

<https://youtu.be/chHHqCdlkHw>